

บทที่ 3

ผลการเผยแพร่เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ

คณะผู้ดำเนินการศึกษา โครงการเผยแพร่เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัด ที่กำหนดภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ของหน่วยงานภาครัฐในส่วนกลาง ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก ในนาม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ดำเนินการจัดการประชุมสัมมนาเพื่อเผยแพร่ชี้แจงรายละเอียดเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐที่มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ในพื้นที่ส่วนกลาง ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก รวม 23 จังหวัด แยกเป็น 9 กลุ่มจังหวัด ทั้งนี้ ผลการดำเนินการสามารถสรุปได้ ดังนี้

3.1 การจัดประชุมสัมมนา

คณะผู้วิจัยได้ประชุมวางแผนกำหนดตารางและพื้นที่ในการจัดสัมมนาเพื่อเผยแพร่ชี้แจงรายละเอียดเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐที่มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และได้ดำเนินการตามกำหนดการดังกล่าวมีผลสรุปตามตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนหน่วยงาน และผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาการเผยแพร่เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้ความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐในส่วนกลาง ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ครั้งที่	เขตพื้นที่	จังหวัด	จดหมายเชิญประชุม	เข้าร่วมประชุม	
			จำนวนหน่วยงาน	จำนวนหน่วยงาน	จำนวนคน
1	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วันที่ 2 มี.ค. 2552 สถานที่ : จ.จันทบุรี	จันทบุรี	150	119	130
		ตราด	132	89	109
		รวม	282	208	239
2	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วันที่ 3 มี.ค. 2552 สถานที่ : จ.ชลบุรี	ชลบุรี	150	102	126
		ระยอง	150	82	94
		รวม	300	184	220
3	ภาคตะวันตก วันที่ 16 มี.ค. 2552 สถานที่ : จ.เพชรบุรี	เพชรบุรี	152	120	135
		ประจวบคีรีขันธ์	148	89	108
		รวม	300	209	243
4	ภาคตะวันตก วันที่ 23 มี.ค. 2552 สถานที่ : จ.ราชบุรี	ราชบุรี	150	123	147
		กาญจนบุรี	160	77	93
		รวม	310	200	240
5	ภาคกลาง วันที่ 9 เม.ย. 2552 สถานที่ : จ.กรุงเทพมหานคร	นนทบุรี	80	47	54
		ปทุมธานี	80	52	58
		นครปฐม	80	38	45
		นครนายก	80	41	42
		รวม	320	178	199
6	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วันที่ 20 เม.ย. 2552 สถานที่ : จ.ปราจีนบุรี	ปราจีนบุรี	100	56	57
		สระแก้ว	100	48	55
		ฉะเชิงเทรา	100	49	60
		รวม	300	153	172
7	หน่วยงานราชการส่วนกลาง วันที่ 27 เม.ย. 2552 สถานที่ : จ.กรุงเทพมหานคร	ราชการ	236	201	244
		รัฐวิสาหกิจ	4	5	5
		องค์กรอิสระ	13	13	16
		รวม	253	219	265
8	ภาคกลาง วันที่ 4 พ.ค. 2552 สถานที่ : จ.สระบุรี	สระบุรี	90	69	81
		สิงห์บุรี	75	36	37
		ลพบุรี	85	61	65
		อยุธยา	75	52	55
		รวม	325	218	238
9	ภาคกลาง วันที่ 6 พ.ค. 2552 สถานที่ : จ.สมุทรปราการ	สมุทรปราการ	106	69	90
		สมุทรสงคราม	94	41	47
		สมุทรสาคร	100	45	51
		รวม	300	155	188
รวมทั้งสิ้น			2,690	1,724	2,004

3.2 การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ

สำหรับกระบวนการดำเนินการตามโครงการเผยแพร่เกณฑ์มาตรฐานและ ตัวชี้วัดกำหนดภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ของหน่วยงานภาครัฐในส่วนกลาง ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดเวทีประชุมทั้งในระดับจังหวัด /ระดับภาคดังกล่าวข้างต้นนั้น คณะผู้วิจัยได้เน้นการศึกษาในเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และสามารถสรุปผลจากตารางข้างต้นได้ ดังนี้

การแบ่งพื้นที่ในการจัดประชุมสัมมนา

คณะผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่และเวลาในการจัดประชุมสัมมนาเพื่อเผยแพร่เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐที่มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยแบ่งออกเป็น 4 เขตพื้นที่หลัก จัดประชุม 9 ครั้ง ในพื้นที่ 9 กลุ่มจังหวัด คือ

1. เขตพื้นที่หน่วยงานราชการส่วนกลาง ประกอบด้วย หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรอิสระ จัดประชุมวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2552 ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ ถนนวิภาวดี รังสิต กรุงเทพมหานคร

2. เขตพื้นที่ภาคกลาง ประกอบด้วย หน่วยงานราชการระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น ในพื้นที่ 11 จังหวัด ได้แก่จังหวัด นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม นครนายก สระบุรี สิงห์บุรี ลพบุรี พระนครศรีอยุธยา สมุทรปราการ สมุทรสงคราม และสมุทรสาคร แบ่งการจัดประชุมเป็น 3 กลุ่มจังหวัด 3 ครั้ง ดังนี้

- กลุ่มจังหวัดที่ 1 ได้แก่จังหวัด นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม และนครนายก จัดประชุมวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2552 ณ โรงแรม ที.เค. พาเลซ กรุงเทพมหานคร
- กลุ่มจังหวัดที่ 2 ได้แก่จังหวัด สระบุรี สิงห์บุรี ลพบุรี และพระนครศรีอยุธยา จัดประชุมวันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 ณ โรงแรม เกียวอัน อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี
- กลุ่มจังหวัดที่ 3 ได้แก่จังหวัด สมุทรปราการ สมุทรสงคราม และสมุทรสาคร จัดประชุมวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 ณ โรงแรม แกรนด์ อินคำ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

3. เขตพื้นที่ภาคตะวันออก ประกอบด้วย หน่วยงานราชการระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น ในพื้นที่ 7 จังหวัด ได้แก่จังหวัด จันทบุรี ตราด ชลบุรี ระยอง ปราจีนบุรี สระแก้ว และฉะเชิงเทรา แบ่งการจัดประชุมเป็น 3 กลุ่มจังหวัด 3 ครั้ง ดังนี้

- กลุ่มจังหวัดที่ 1 ได้แก่จังหวัด จันทบุรี และตราด จัดประชุมวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2552 ณ โรงแรม เค.พี. แกรนด์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
- กลุ่มจังหวัดที่ 2 ได้แก่จังหวัด ชลบุรี และระยอง จัดประชุมวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2552 ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ซิตี จอมเทียน จังหวัดชลบุรี
- กลุ่มจังหวัดที่ 3 ได้แก่จังหวัด ปราจีนบุรี สระแก้ว และฉะเชิงเทรา จัดประชุมวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2552 ณ โรงแรม ทวาราวดี อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี

4. เขตพื้นที่ภาคตะวันตก ประกอบด้วย หน่วยงานราชการระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่จังหวัด เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี และกาญจนบุรี แบ่งการจัดประชุมเป็น 2 กลุ่มจังหวัด 2 ครั้ง ดังนี้

- กลุ่มจังหวัดที่ 1 ได้แก่จังหวัด เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ จัดประชุมวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2552 ณ โรงแรมเมธาวลัย อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
- กลุ่มจังหวัดที่ 2 ได้แก่จังหวัด ราชบุรี และกาญจนบุรี จัดประชุมวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2552 ณ โรงแรมโกลเด้นซิตี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

จำนวนหน่วยงานและผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา

ผลจากการจัดประชุมสัมมนาเพื่อเผยแพร่เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐที่มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ .ศ. 2540 รวมทั้งสิ้น 9 ครั้ง ซึ่งมีหน่วยงานที่เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 1,724 หน่วยงาน จากหน่วยงานที่ส่งจดหมายเชิญจำนวน 2,690 หน่วยงาน รวมผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้นจำนวน 2,004 คน สามารถสรุปผลในแต่ละพื้นที่ได้ดังนี้

1. เขตพื้นที่หน่วยงานราชการส่วนกลาง มีหน่วยงานที่เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 219 หน่วยงาน จากหน่วยงานที่ส่งจดหมายเชิญจำนวน 253 หน่วยงาน และมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 265 คน
2. เขตพื้นที่ภาคกลาง มีหน่วยงานที่เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 551 หน่วยงาน จากหน่วยงานที่ส่งจดหมายเชิญจำนวน 945 หน่วยงาน และมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 625 คน
3. เขตพื้นที่ภาคตะวันออก มีหน่วยงานที่เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 545 หน่วยงาน จากหน่วยงานที่ส่งจดหมายเชิญจำนวน 882 หน่วยงาน และมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 631 คน
4. เขตพื้นที่ภาคตะวันตก มีหน่วยงานที่เข้าร่วมประชุมสัมมนาจำนวน 409 หน่วยงาน จากหน่วยงานที่ส่งจดหมายเชิญจำนวน 610 หน่วยงาน และมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 483 คน

3.3 สรุปข้อเสนอแนะจากที่ประชุมสัมมนา

คณะผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปข้อเสนอแนะจากเวทีการประชุมสัมมนาเพื่อเผยแพร่เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐที่มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ทั้ง 9 ครั้ง ในแต่ละกลุ่มจังหวัด โดยสรุปประเด็น ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดด้านต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงความถี่ของ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านต่าง ๆ แยกตามพื้นที่

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการจัดหาพัสดุ (การจัดซื้อจัดจ้าง)	พื้นที่	ความถี่
1. ควรมีการประเมินความโปร่งใสในระดับหน่วยงานผู้กำหนดนโยบายก่อนการประเมินหน่วยงานส่วนภูมิภาค เพราะผู้กำหนดนโยบายหากยังไม่ดำเนินการให้เกิดความโปร่งใส หน่วยงานภูมิภาคซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติก็ยากต่อการทำงาน	ภาคตะวันตก (ราชบุรีและกาญจนบุรี)	1
2. เรื่องการเผยแพร่กฎหมาย แผนจัดหาพัสดุ ประกาศแผนจัดหาพัสดุ หลักเกณฑ์การพิจารณาการจัดหาพัสดุ และประกาศผลการจัดหาพัสดุ เป็นสิ่งที่หน่วยงานภาครัฐต้องทำอยู่แล้ว เพราะเป็นระเบียบฯ หากไม่ทำ ไม่ใช่ว่าไม่โปร่งใส แต่ผิดกฎหมาย	ภาคตะวันตก (ราชบุรีและกาญจนบุรี)	1
3. กระบวนการจัดหาพัสดุ ควรมีความละเอียดมากขึ้น โดยเพิ่มการใช้ การจำหน่ายด้วย	ภาคตะวันออก (ปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา)	1
4. การตีความยากมาก การบอกว่าเผยแพร่กฎหมายระเบียบผ่านสื่อเฉพาะกิจ เช่นวิทยุชุมชน และหนังสือ และจดหมายข่าวการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น ควรใส่มาให้หมดว่าสื่อเฉพาะกิจท่านหมายถึงอะไรบ้าง จะได้เข้าใจตรงกัน ท่านแค่ให้ตัวอย่างว่าเช่น ซึ่งท่านเข้าใจของท่าน แต่ ถ้าเราคิดว่าใช่แล้วใส่ลงไป เราอาจผิดได้ เพราะอาจไม่เป็นไปตาม เช่นที่ท่านต้องการ	ภาคตะวันออก (ปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา)	1
5. การเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดหาพัสดุ เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความล่าช้า และขาดความคล่องตัว เพราะต้องหาผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องจริงๆ	ภาคตะวันออก (ปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา)	1
	ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร)	1
6. หน่วยงานบางหน่วยงานจำเป็นต้องใช้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดหาพัสดุ เช่น อบต. แต่หน่วยงานประเภทนโยบายอาจไม่เหมาะสม เช่น สรรพากร จะซื้ออะไรให้ไปถามประชาชนก็คงไม่ถูกต้อง	ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร)	1
7. การเปรียบเทียบความคุ้มค่าของพัสดุ /ประสิทธิภาพกับผลการจัดหาพัสดุในปีงบประมาณที่ผ่านมา ก็เป็นเรื่องที่ทำไม่ได้ง่าย เพราะแต่ละปีก็ใช้แต่ละสถานที่ ราคาข้อมไม่เท่ากัน อีกทั้งการประเมินค่าก่อสร้างในแต่ละปีก็ไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับราคาวัสดุที่เปลี่ยนแปลงไป และจะเปรียบเทียบได้อย่างไร	ภาคตะวันออก (ปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา)	1

8. งานด้านความมั่นคง ไม่ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการทำแผนพัสดุต่างๆ	ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร)	1
9. การสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละรอบเดือน ตามตัวชี้วัดที่ 1.7 น่าจะเป็นเรื่องที่เกิดความจำเป็นเพราะหน่วยงานหลายแห่งไม่ได้จัดซื้อทุกเดือน การสรุปเป็นรอบครึ่งปีหรือรอบปีก็น่าจะเพียงพอ	ภาคกลาง (สระบุรี ลพบุรี สิงห์บุรี อยุธยา)	1
10. การประเมินผลการจัดหาพัสดุตามแผนการจัดหาพัสดุซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่ 1.8 ก็มีตัวชี้วัดย่อยซึ่งมีความซ้ำซ้อน และละเอียดมากจนเกินไป ซึ่งสามารถทำเป็นตัวชี้วัดย่อยข้อเดียวก็ได้	ภาคกลาง (สระบุรี ลพบุรี สิงห์บุรี อยุธยา)	1
11. หน่วยงานบางแห่งไม่ได้ทำแผนพัสดุเอง หน่วยงานกลางเป็นผู้จัดทำ แผนให้ ควรระบุให้ชัดเจนในแบบประเมินว่าถ้าหน่วยงานกลางทำแผนให้ก็ถือว่าหน่วยงานย่อยได้คะแนนด้วย	ภาคตะวันตก (เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์)	1
2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการบริหารงาน	พื้นที่	ความถี่
1. บางหน่วยงานไม่สามารถส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจตามตัวชี้วัดที่ 2.2.3 ได้ ต้องเลือกให้เหมาะสมกับภารกิจของหน่วยงานนั้นๆ	ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร)	1
2. การประเมินมาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพของบุคลากร โดยหน่วยงานภายนอก ตามตัวชี้วัดที่ 2.4.5 คงเป็นไปได้ยากเพราะเรื่องจริยธรรมและจรรยาบรรณเป็นเรื่องนามธรรมที่ประเมินได้ยากอยู่แล้ว ไม่ทราบว่าจะเอาแบบประเมินอะไรไปวัดจริยธรรมและจรรยาบรรณได้ และถ้าให้ประเมินตัวเอง ก็น่าจะประเมินดีกว่าไม่ต้องอยู่แล้ว	ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร)	1
3. ตัวชี้วัดเกี่ยวกับจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพนี้ ก.พ.ได้ทำอยู่แล้ว น่าจะไปบูรณาการกับก.พ.มากกว่า จะได้ไม่เกิดความซ้ำซ้อน	ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร)	1
4. หน่วยงานเล็กๆ ไม่ได้จัดทำวิสัยทัศน์ขึ้นมาเอง (ตามตัวชี้วัดที่ 2.2) แต่ใช้ของหน่วยงานกลาง ควรระบุให้ทราบด้วยว่าก็ถือว่าใช้ของหน่วยงานกลางได้ เพราะไม่เช่นนั้นก็จะทำให้หน่วยงานเล็กคิดว่าของตนเองไม่มี (เข้าใจไม่ตรงกัน)	ภาคกลาง (สระบุรี ลพบุรี สิงห์บุรี อยุธยา)	1
5. การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐตามตัวชี้วัดที่ 2.7 อาจไม่เหมาะกับหน่วยงานภาครัฐทุกแห่งทุกประเภท เนื่องจากหน่วยงานมีภารกิจที่แตกต่างกัน น่าจะให้บุคลากรช่วยกันบริหารจัดการเป็นหลักมากกว่า	ภาคกลาง (สระบุรี ลพบุรี สิงห์บุรี อยุธยา)	1
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการให้บริการแก่ประชาชน	พื้นที่	ความถี่
1. การให้บริการประชาชน คำว่าประชาชนหมายความว่าอย่างไร ควรเปลี่ยนเป็นคำว่า ผู้รับบริการจะดีกว่าหรือไม่ จะได้ครอบคลุมได้อย่างแท้จริง	ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร)	1
2. การกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการให้บริการแก่ประชาชน ตามตัวชี้วัดที่ 3.1 และ 3.2 อาจไม่เหมาะกับหน่วยงานภาครัฐทุกแห่ง เพราะบางหน่วยงานไม่ได้ให้บริการประชาชนทั่วไป	ภาคกลาง (สระบุรี ลพบุรี สิงห์บุรี อยุธยา)	1

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการบริหารงานบุคคล	พื้นที่	ความถี่
1. ตัวชี้วัดเกี่ยวกับการสรรหาและคัดเลือกบุคลากร ถ้าบางปีไม่ได้ทำ ก็จะไม่มีการประเมิน ก็จะทำได้คะแนนในข้อนี้ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง	ภาคตะวันออก (ปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา)	1
2. การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร น่าจะรวมการมีแผนและมีระบบไว้ด้วยกัน (ตัวชี้วัดที่ 4.5.1 และ 4.5.2)	ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร)	1
5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการบริหารงบประมาณ	พื้นที่	ความถี่
1. หน่วยงานบางแห่งคิดว่า “แผนการใช้จ่ายงบประมาณ ” มีอยู่ในระเบียบงบประมาณซึ่งส่วนกลางทำเท่านั้น จึงไม่ควรมาประเมินเรื่องนี้กับหน่วยงานย่อยอีก	ภาคกลาง (นนทบุรี นครปฐม ปทุมธานี และนครนายก)	1
2. ประเด็นเรื่องการบริหารงบประมาณ ทั้ง 5 ตัวชี้วัดย่อย มีการกำหนดอยู่แล้วในกฎระเบียบ ข้อบังคับการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการ และยังมีความซ้ำซ้อนกับเกณฑ์มาตรฐาน และตัวชี้วัดด้านการบริหารงาน อาทิ เรื่องการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งจะต้องมีการกำหนดอยู่แล้วในแผนการปฏิบัติงานว่าในโครงสร้างจะต้องมีคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และมีคณะกรรมการติดตามผล จึงไม่ควรมีการประเมินอีก	ภาคกลาง (นนทบุรี นครปฐม ปทุมธานี และนครนายก)	1
6. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการติดตามและประเมินผล	พื้นที่	ความถี่
1. การจัดให้มีกระบวนการรองรับการตรวจสอบจากภายนอกตามตัวชี้วัดที่ 6.4 เป็นเรื่องที่ดี เป็นอาจไม่เป็นอิสระอย่างแท้จริงตามที่เขียนไว้ เนื่องจากคุณภาพและมาตรฐานของการตรวจสอบภายนอกก็อาจไม่เท่าเทียมกันและไม่เป็นอิสระอย่างแท้จริง	ภาคกลาง (สระบุรี ลพบุรี สิงห์บุรี อยุธยา)	1
2. ไม่เข้าใจเรื่องระบบประกันคุณภาพภายในตามตัวชี้วัดที่ 6.2 ควรมีการอธิบายให้ชัดเจนว่าหมายถึงอะไร	ภาคตะวันตก (เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์)	1
7. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสด้านการเปิดเผยและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ	พื้นที่	ความถี่
1. การจัดทำแผนงานและระบบการประเมินผลการรับรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของภาคประชาชน น่าจะใช้คำว่าในผลการรับรู้ไปจัดทำเป็นแผนมากกว่า	ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร)	1
2. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตราต่างๆ ยังมีความเข้าใจไม่ตรงกันอยู่ตัวอย่างเช่น ตัวชี้วัดที่ 7.5 ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล หลายคนยังไม่เข้าใจว่าหมายถึงข้อมูลข่าวสารของใครบุคลากรในหน่วยงานหรือประชาชน	ภาคตะวันตก (เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์)	1
3. การใช้เทคโนโลยีเพื่อประยุกต์ใช้ในการจัดรวบรวมข้อมูลตามตัวชี้วัดที่ 7.1.3 หมายความว่าอย่างไร ควรอธิบายให้ชัดเจน แล้วหน่วยงานขนาดเล็กงบประมาณน้อยจะเอาเงินที่ไหนไปลงทุนเกี่ยวกับเทคโนโลยีเหล่านี้ ข้อนี้จึงอาจไม่เหมาะกับหน่วยงานเล็ก	ภาคตะวันตก (เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์)	1

8. ข้อเสนอแนะอื่นๆ	พื้นที่	ความถี่
1. ควรมีคู่มือหรือเอกสารอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติ รวมทั้งตัวอย่างที่แสดงการกรอกข้อมูลในแต่ละตัวชี้วัดให้ดู เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเข้าใจง่าย เหมือนตัวอย่างใบถอนและฝากเงินของธนาคารที่แสดงเป็นตัวอย่างให้ประชาชนดู	ภาคตะวันออก (จันทบุรีและตราด)	2
2. ระยะเวลาที่จะดำเนินการภาคปฏิบัติและการบังคับใช้ไม่มีความชัดเจนเพียงพอ	ภาคตะวันออก (จันทบุรีและตราด)	1
3. ควรมีการจัดหลักสูตรการอบรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น ทั้งในระดับผู้ปฏิบัติและผู้บริหาร โดยเฉพาะในระดับผู้บริหาร	ภาคตะวันออก (จันทบุรีและตราด)	1
4. หน่วยงานหลักที่ดำเนินการเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวชี้วัดความโปร่งใสควรทำความเข้าใจเพื่อใช้ตัวชี้วัดร่วมกันในการประเมิน	ภาคตะวันออก (จันทบุรีและตราด)	1
5. หลังจากที่มีการประเมินโดยใช้ตัวชี้วัดความโปร่งใสตามพ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ แล้ว ควรมีหน่วยงานเฉพาะมาประเมินผลอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เกิดความโปร่งใสอย่างแท้จริง ในลักษณะเพื่อการปลอดจากทุจริตหรือทุจริตน้อยที่สุด	ภาคตะวันออก (จันทบุรีและตราด)	1
6. เนื้อหาที่มีความเป็นวิชาการมาก ทำให้ยากแก่การทำความเข้าใจ ควรขยายความหมายให้มีความชัดเจน	ภาคกลาง (นนทบุรี นครปฐม ปทุมธานี และนครนายก)	1
7. การตรวจสอบเรื่องความโปร่งใสมีหลายหน่วยงานที่ทำการตรวจสอบ ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนและเพิ่มภาระงานให้กับหน่วยงาน	ภาคตะวันตก (ราชบุรีและกาญจนบุรี)	1
8. การประเมินความโปร่งใส ควรประเมินตั้งแต่ระดับผู้มีอำนาจสูงสุดก่อน เพื่อดูว่ามีความโปร่งใสมากน้อยเพียงใด	ภาคตะวันตก (ราชบุรีและกาญจนบุรี)	1
9. ควรมีการนิยามคำศัพท์บางคำให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกัน อาทิคำว่า “ประชาชน” “หน่วยงาน” “การมีส่วนร่วม” ฯลฯ เพื่อป้องกันและหลีกเลี่ยงความคลาดเคลื่อนของข้อมูล	ภาคกลาง (นนทบุรี นครปฐม ปทุมธานี และนครนายก)	2
10. ต้องมีกระบวนการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ชัดเจนและถูกต้อง โดยต้องผ่านการกลั่นกรองจากหน่วยงานต้นสังกัดก่อน เพื่อส่งต่อไปยังฝ่ายที่รับผิดชอบโดยตรง	ภาคกลาง (นนทบุรี นครปฐม ปทุมธานี และนครนายก)	1
11. ควรให้หน่วยงานต่างๆ ได้ดูตัวอย่างหน่วยงานต้นแบบหรือหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จ ที่มีการจัดระบบเรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เพื่อดูแนวทางว่ามีการดำเนินการอย่างไร ให้แต่ละหน่วยงานสามารถนำไปปรับปรุงต่อไป	ภาคกลาง (นนทบุรี นครปฐม ปทุมธานี และนครนายก)	1
12. ไม่เห็นความจำเป็นของการที่จะต้องมิตัวชี้วัดย่อยอย่างละ 5 ข้อ เพราะทำให้ข้อคำถามซ้ำซ้อนและละเอียดเกินไป	ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร)	1
13. ถ้ามีตัวชี้วัดมากขนาดนี้ ควรให้อัตรากำลังเพื่อรับผิดชอบการเตรียมเอกสารเพื่อการประเมินโดยตรง เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่มี อยู่ก็มีหน้าที่ที่รับผิดชอบของตนเองหนักอยู่แล้ว	ภาคกลาง (สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร)	2

14. ตัวชี้วัดหลายตัวไม่เหมาะสมกับการนำไปใช้ประเมินหน่วยงานส่วนท้องถิ่น เช่น การเผยแพร่ระเบียบ กฎหมาย หรือการส่งกฎหมายไปลงในราชกิจจานุเบกษา เพราะเป็นหน้าที่ของหน่วยงานกลาง	ภาคกลาง (สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร)	1
15. แบบประเมินควรแยกเป็นส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น การใช้แบบประเมินเดียวกันย่อมมีผลต่อค่าคะแนน เนื่องจากหน่วยงานบางแห่งอาจไม่สามารถทำตัวชี้วัดนั้นได้ เนื่องจากไม่มีภาระงานประเภทนั้น	ภาคตะวันออก (ปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา)	3
	ภาคกลาง (สระบุรี ลพบุรี สิงห์บุรี อยุธยา)	1
16. น่าจะปรับในเรื่องของเกณฑ์การให้คะแนน เช่น ตัวชี้วัดย่อย 5 ข้อ หากทำได้เกินครึ่งก็ได้คะแนนเต็ม เป็นต้น	ภาคตะวันออก (ปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา)	1
17. ควรสามารถนำผลจากการประเมินของหน่วยงานหนึ่งไปใช้ประกอบเพื่อเป็นหลักฐานรับรองข้อมูลว่าหน่วยงานได้ผ่านการประเมินตัวชี้วัดใดบ้างไปแล้ว จะได้ไม่เป็นการซ้ำซ้อน เมื่อหน่วยงานอื่นมาประเมินอีก	ภาคตะวันตก (เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์)	1

จากตารางที่ 3.2 สามารถสรุปประเด็นข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อปรับปรุงมาตรฐานและเกณฑ์ชี้วัดความโปร่งใสได้เป็น 7 ประเด็นที่สำคัญๆ ดังต่อไปนี้

1. ควรปรับภาษา เพราะมีลักษณะเป็นเชิงวิชาการมากเกินไป ทั้งในลักษณะที่เยิ่นเย้อ เข้าใจยาก หรือไม่ชัดเจน จึงควรปรับใช้ภาษาให้ง่ายต่อความเข้าใจเชิงปฏิบัติการ และเป็นรูปธรรม ยกตัวอย่างคำว่า “...การรายงานผลกับการวิเคราะห์..” ทำให้เกิดความยากลำบากในการตอบ เพราะคำว่า “รายงานผล” กับ คำว่า “การวิเคราะห์” มีความหมายต่างกันในการทำงานจริง

2. ควรมีกระบวนการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และกระจ่างชัดเจนในเกณฑ์ฯ ดังกล่าว เพื่อให้ผู้ปฏิบัติหรือหน่วยงานที่ต้องกรอกข้อมูลเข้าใจถูกต้องตรงกัน อาทิ ขั้นตอนการประเมิน ผู้มีหน้าที่และบทบาทในการกรอกข้อมูล คำอธิบายความหมายเพิ่มเติมในคำสำคัญบางคำ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ อาทิ “คณะกรรมการจากภายนอก” “พ.ร.บ.ข้อมูลฯ ในมาตราต่างๆ” “ผู้ตรวจสอบภายใน” (คือใคร เพราะปกติมีผู้ตรวจสอบจากส่วนกลางอยู่แล้ว) เพื่อให้เกิดความเข้าใจในแบบประเมินฯ มากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีบางประเด็นที่ยากต่อการปฏิบัติและทำความเข้าใจสำหรับบางหน่วยงาน เช่น ตัวชี้วัดที่ 7.4 ข้อ 2 ย่อย ตัวชี้วัดที่ 7.5 ข้อ 4 ย่อย ผู้เข้าร่วมประชุมจากหน่วยงานสรรพากร เสนอว่า มีความยากในการปฏิบัติจริง และยากแก่การตีความหมายคำว่า “ข้อมูลที่เปิดเผยได้ /ไม่ได้” สำหรับหน่วยงานในลักษณะเดียวกับสรรพากร

3. ควรพิจารณาตัดข้อย่อยบางข้อออก ที่มีลักษณะซ้ำซ้อน หรือไม่มีความจำเป็น ตัวอย่าง ข้อย่อย 1.1 เรื่องการเผยแพร่ระเบียบงานที่เกี่ยวของกับพัสดุ เห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องส่งไปให้หน่วยงานอื่นรับทราบด้วย เพราะทุกหน่วยงานใช้ระเบียบเหมือนกันหมด

4. ควรแยกเกณฑ์ฯ ให้เหมาะสมกับลักษณะและระดับการทำงาน ประเภทของหน่วยงาน อาทิ แยกเป็นเกณฑ์ฯ สำหรับหน่วยงานส่วนกลาง ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค ตัวอย่าง เช่น บางหน่วยงานไม่ได้ให้บริการประชาชน หรือกรณีหน่วยงานระดับภูมิภาค บางหน่วยงานมีขนาดเล็ก โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เช่น อบต. มีข้อจำกัดในการกรอกข้อมูลตาม เกณฑ์ฯ เพราะการปฏิบัติงานไม่ครอบคลุมทุกเกณฑ์ฯ ตัวชี้วัดบางตัวผู้เข้าประชุมเห็นว่า ไม่เหมาะที่จะนำมาใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ด้านกฎหมาย เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่ควรปรับคือ ประเด็นการติดตามประเมินผล ประเด็นการจัดหาพัสดุ ประเด็นการเสริมสร้างขวัญกำลังใจ (มีวิธีพิจารณาแตกต่างกันระหว่างส่วนกลางและภูมิภาค เพราะส่วนภูมิภาคใช้การสอบเลื่อนขั้นตำแหน่ง) ประเด็นการเลื่อนขั้นเงินเดือน ประเด็นการพิจารณาการให้คุณให้โทษ เพราะการทำงานในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีความแตกต่างกัน

- หรือ แยกเกณฑ์ฯ ระหว่างหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอิสระ เพราะมีภารกิจและหน้าที่แตกต่างกัน รวมทั้งบางตัวชี้วัดอยู่นอกเหนืออำนาจในการประเมิน

- หรือ แยกเกณฑ์ฯ ระดับนโยบาย ระดับบริหาร และระดับปฏิบัติการ เพราะหน่วยงานมีความแตกต่างกัน เช่น ควรมีเกณฑ์ฯ หรือมาตรการตรวจสอบความโปร่งใสของผู้บังคับบัญชาหรือระดับนโยบายเรื่องการใช้งบประมาณให้รัดกุม เนื่องจากเวลาผู้บังคับบัญชากระทำความผิด ผู้ได้บังคับบัญชาก็ไม่กล้าให้ข้อมูลหรือแสดงความเห็น กลัวถูกขึ้นบัญชีไม่พึงประสงค์ของผู้บังคับบัญชา หรือตัวอย่างว่าผู้กรอกข้อมูลเกณฑ์ฯ ไม่สามารถตอบได้ทุกคำถาม เพราะเนื้อหาในแต่ละประเด็นเป็นภาพรวมขององค์กรมากกว่าเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติงานจะให้ข้อมูลได้

5. ประเด็นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ต้องพิจารณาเรื่องภารกิจหน่วยงานและความเหมาะสมกับระดับการทำงานของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องด้วย ว่าควรให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในระดับใด เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมและเข้าใจใน การบริหารงานภาครัฐ อาจทำให้เกิดความเสียหาย เสนอว่า ควรให้ภาคประชาชนผ่านกลุ่มผู้นำชุมชนหรือองค์กรภาคประชาชนก่อน จะทำให้เกิดความเข้าใจในการบริหารแต่ละด้านสอดคล้องกัน นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอว่า หากให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในประเด็นเรื่องการจัดซื้อพัสดุบางรายการ จะก่อให้เกิดความล่าช้า เพราะบางครั้งบางกรณีเป็นเรื่องเทคนิคและเฉพาะทางที่ประชาชนยังมีความไม่เข้าใจ หรือการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์หรือแผนองค์กร/แผนพัสดุ เป็นต้น

6. ควรเพิ่มเติมเกณฑ์ฯ หรือข้อย่อยบางประเด็น เช่น เกณฑ์เกี่ยวกับการตรวจสอบ ทรัพย์สินข้าราชการ เพื่อป้องกันการทุจริตสำหรับข้าราชการที่มีตำแหน่งเอื้อประโยชน์ (ทหาร ตำรวจ) กรณีที่ได้เลื่อนตำแหน่งหรือระดับการทำงาน สำหรับเป็นข้อมูลการตรวจสอบทรัพย์สินอย่างมีระบบ ต่อเนื่อง โดยให้มีข้อมูลหลักฐานประกอบการได้มาของทรัพย์สิน เพราะที่ผ่านมา ยังไม่มี รวมทั้งตัวชี้วัดในประเด็นบุคลากร ต้องพิจารณาในมิติเรื่องกลไกเครื่องมือในการปกป้องเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้วย หรือตัวชี้วัดในประเด็นการบริหารส่วนบุคคล ควรเพิ่มเติมประเด็นการแต่งตั้งและโยกย้ายเข้าไปด้วย

นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอให้เพิ่มเติมการกำหนดเวลาในการเผยแพร่ข้อมูล ในเว็บไซต์ เพื่อข้อมูลจะได้มีความทันสมัย และในส่วนของกรรณการร้องเรียน ควรพิจารณาเพิ่มเติมประเด็นการแต่งตั้งคณะกรรมการและเปิดโอกาสให้มีกระบวนการชี้แจงสำหรับผู้ถูกร้องเรียนด้วย รวมทั้ง ควรพิจารณาเรื่องการจัดเรียงความสำคัญของแต่ละประเด็นปลีกย่อยด้วย เช่น แผนการจัดหาพัสดุ

7. ควรเปลี่ยนเกณฑ์ในลักษณะการให้ค่าคะแนน บางหน่วยงานไม่มีภารกิจในเกณฑ์นั้นๆ ทำให้ไม่สามารถคิดค่าคะแนน เช่น การจ้างลูกจ้าง หากปีใดไม่มีการจ้างลูกจ้าง ทำให้ไม่มีค่าคะแนน รวมทั้งควรปรับเกณฑ์ในลักษณะ “มี” “ไม่มี” ด้วย ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ในทางปฏิบัติ มีผู้เสนอว่าเกณฑ์ในลักษณะนี้มีปัญหา โดยยกตัวอย่างว่า การประเมินประเด็น “มี” “ไม่มี” คลุมข้อย่อยหลายข้อ ในกรณีที่ตอบข้อย่อยเพียงข้อเดียวแล้วจะตัดสินอย่างไร จะตัดสินว่าผ่านเกณฑ์หรือไม่ นอกจากนี้ ต้องพิจารณาความยาก-ง่าย และระดับการให้คะแนนของเกณฑ์ๆ ด้วย ผู้เข้าประชุมบางส่วนให้ความเห็นว่าตัวชี้วัดไม่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความโปร่งใสได้ เนื่องจากสเกลการให้คะแนนไม่เหมาะสม

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นปลีกย่อยอื่นๆ ที่ควรพิจารณาสำหรับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร และคณะผู้วิจัย ก็คือ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ เป็นบุคคลเพียงคนเดียวหรืออาจเป็นเพียงเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้มาเข้าอบรมในการสัมมนาครั้งนี้ จึงไม่สามารถตอบคำถามได้ครบคลุมทุกประเด็นคำถาม จึงควรให้ความรู้และทำความเข้าใจกับหน่วยงานแต่ละหน่วยงาน ก่อนการประเมินในภาคการปฏิบัติ ทิจริง และควรมีการจัดตั้งหน่วยงานตรงหรือหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ด้านนี้ โดยจัดตั้งเป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารของแต่ละหน่วยงาน หรือแต่ละระดับ ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อลดภาระงานของหน่วยงานย่อยต่างๆ